

ТРИЗНЕВИК - REVUE HEBDOMADAIRE - **TRIDENT**
UKRAINIENNE

Число 35 (539) Рік вид. XII 11 жовтня 1936 р. Ціна 1 фр. 50. Prix 1 fr. 50

Париж, неділя, 11 жовтня 1936 року.

Питання, що ніколи не сходить із сторінок української преси, що завжди лишається актуальним, — це є питання про єдиний український національний фронт. Не зважаючи на цілий ряд невдалих спроб створити ширшу об'єднану базу для загально-національної акції й на те зневір'я, яке виникало після таких невдалих спроб, громадська думка раз-у-раз верталася і вертається знову і знову все до тої самої проблеми єдиного національного фронту.

В цій постійній актуальності, в цій невимірності серед нас ідеї єдиного національного фронту не можна не бачити ознаку того, що наша нація, не зважаючи на всі несприятливі обставини, заховує свої живі сили, свою життєву енергію. В Європі в наші часи серед цілого ряду націй і держав все більше й глибше шириться і набуває популярности гасло громадянської війни, що загрожує безпекою розкладу й руїни найзорганізованішим і найкультурнішим націям. Приклади того, до чого може допровадити це гасло на практиці, у нас усіх перед очима. Українській нації ідеологічно цю небезпеку в нашому національному житті вдалося звести до найменших розмірів. Прихильники гасла громадянської внутрішнь-національної війни, вороги загально-національної концентрації всіх живих сил нації у нас відіграють і ми певні будуть відігравати тако-ж і в майбутньому мінімальну роль. Тяжкий досвід большевицьких експериментів на наших землях для нації не минує даремно — з нього зроблено належні висновки.

Через те маємо ми надію, що, не зважаючи на те, що всі теперішні спроби будови загально-національного об'єднання всіх творчих народніх сил давали лише обмежені наслідки, в майбутньому нація знайде шляхи для практичного розв'язання цієї проблеми. Коли до цього часу проблема ця не розв'язана, виною тут перед усім не наш природжений індивідуалізм, як каже де-хто, а загальні обставини, в яких перебувала і перебуває нація. Створення єдиного національного фронту, це є процес не механічного, а органічного порядку. В процесі розвитку національного життя, в процесі оформлення відносин нації до її зовнішнього оточення мусить намітитися координація і зближення роботи окремих наших громадських груп, мусить викристалізуватися та основна спільна лінія, по якій мають йти національні зусилля. І тільки тоді, коли ця справа буде в належний спосіб підготовлена самим життям, наступить час її реалізації в певних конкретних організаційних формах. Є зрозумілим і ясним, що при тих умовах, в яких живе українська нація, шлях до реалізації єдиного національного фронту не може не бути тяжким і складним. Необхідно тому мати терпеливість і належну витримку.

Нашим загальним завданням в теперішній час, — незалежно від того, як ставимося ми до можливості практичної реалізації загального об'єднання національних сил, — мусить бути повсякчас змагатися до того, щоб усунути всі ті перешкоди, які стоять на шляху до координації і зближення окремих груп і організацій. Кожен з нас знає, що під цим оглядом в нашому житті є дуже багато нездорових явищ. Пресова полеміка і боротьба між окремими напрямками часто переходить всякі допустимі межі. В боротьбі окремих організацій оперується неперевіреними, а то просто неправдивими фактами. Провадиться праця, де під покровом загально-національних гасел і цілей, мається на увазі осягнення завдань вузько-персонального порядку, що не мають нічого спільного з інтересами нації. Багато з цих фактів при добрій волі і охоті можна було б усунути. А це в результаті дало б те очищення громадської атмосфери, яке б наблизило реалізацію ідеї єдиного національного фронту.

* * *

Першого жовтня — по старому стилю — свято Покрови. Свято старе, історичне, традиційне свято наших військових. Свято, що наші діди — запорожці, славні і завзяті, святкували урочисто, як храмове свято церкви в Січі Запорізькій. Гаряче молилися вони Заступниці перед Всевишнім, нахиляючи свої чубаті голови і промовляючи: «Покрий нас святим Твоїм омофором».

Через сотні років, через гущу нанесених нам російським режимом звичаїв та порядків, заховав український народ цю прекрасну традицію. І наше вояцтво, відродивши давні наші звичаї та обряди, поновно що-року святкує день 1-го жовтня, свято Покрови, Пресвятої Богородиці, Заступниці війська українського.

Цю традицію, що передана нам заповітами предків наших, оновлену недавнєю боротьбою за волю батьківщини, — наше вояцтво береже старанно, з любов'ю, бо крім значіння історичного ця традиція має значіння велике морально-практичне, особливо в часи перебування на еміграції. Вона об'єднує всіх наших вояків в одну велику сім'ю, які в спільній молитві цього дня просять духу бодрого, сили душевної, ясної думки, твердості й витривалості для дальшої боротьби за визволення рідного краю.

І збори наших вояків, що відбуваються по службі Божій цього дня, тако-ж мають печать підвишених настроїв, бо в цей день відчувається зв'язок між нами — сучасниками — давніми часами, коли наше військо, борючися за віру православну, борлося й за волю нашого народу.

Хай-же й цьогорічне свято Покрови, що його святкуватимуть по всіх країнах організації наших бувших вояків, нагадає їм усім про цей глибокий зв'язок з минувиною українською і нагадає ті високі ідеї, якими жили, керувалися і за які боролися славні запорожці наші, що заповіли нам бути їхніми достойними нащадками.

В ІМ'Я «ОБЩЕПОНЯТНОЇ» МОВИ

Недавня смерть М. Горького спонукала В. Затонського взяти на себе невдячне завдання реабілітувати М. Горького від закидів «українських націоналістів» в його ворожому ставленні до українства.

В своїй статті «Максим Горький» («Комуністична Освіта», ч. 8, 1936 р.) В. Затонський насамперед рішуче відкидає, як злісну вигадку українського поета О. Слісаренка, обвинувачення поета в тому, що він 1927 чи 1928 р. телеграфічно заборонив перекладати свій твір «Мать» українською мовою. Хоча О. Слісаренко й поширював тоді серед української інтелігенції копії телеграм М. Горького до нього, однак в дійсності — так твердить В. Затонський — такої телеграми не було. На доказ цього твердження В. Затонський подає, що, коли він закликав до себе О. Слісаренка та наказав, щоб той показав йому оригінал телеграми М. Горького, В. Слісаренко відповів, що телеграму десь загубив.

На жаль, другий учасник тої розмови — О. Слісаренко — позбавлений можливості засвідчити, скільки є правди в переказі В. Затонського цілої цієї справи, бо О. Слісаренко, як відомо, перебуває тепер десь на півночі на засланні, або, як цинічно висловлюється В. Затонський в згаданій тут статті, «пішов в нові краї насаджувати культуру в трішки вищих широтах нашої півночі».

В. Затонський далі твердить, що О. Слісаренко разом з Яловим і Досвітнім (вони тако-ж тепер на засланні) створили апокриф, ніби-то Горький вимагав, щоб український народ читав його твори лише російською мовою.

Тут уже без вагання можна констатувати, що В. Затонський свідомо заперечує факт, що його зафіксувала у свій час уся преса сов. України.

У зв'язку з реабілітацією М. Горького від «наклепів» «українських націоналістів» і «шкідників», В. Затонський з'ясовує свій погляд що-до перекладів російських творів українською мовою: «Зараз справа йде про сторіччя з дня смерті Пушкіна, і я, грішним ділом, тако-ж не дуже настоюю на тому, щоб всього Пушкіна сбов'язково переклали на українську мову. Найвидатніші твори його перекладають, — це добре, але в наших школах на Україні російську мову вчать, і Пушкіна ми скоріше можемо прочитати в оригіналі, ніж Шілера і Гете, тому що німецьку мову ми знаємо трошки гірше. Нічого поганого в тому, щоб на Україні знали російську мову, немає. Ніхто нам не може закинути, що ми не ширимо української літератури. Ніхто нам не може закинути, що хтось гальмує її розвиток, після того, що вже досягнуто. Але, звичайно, ми нічого спільного не маємо з націоналістами типа Слісаренка-Хвильового і компанії і не вимагаємо, щоб українці забули російську мову, яка являється зв'язком народів Радянського Союзу в сучасних межах. Що буде далі — не знаю, але зараз

друзину, Вірмену, українцю з тюрком розмовляти все таки доводиться не на англійській і не на французькій, а переважно на російській мові. І треба знати російську мову настільки, щоб і Пушкіна, і Горького прочитати в оригіналі. А водночас можна і потрібно перекласти все найкраще, щоб і українською мовою було».

Не будемо дивуватися тій безцеремонності, з якою В. Затонський твердить, що не знайдеться того, хто міг би закинути большевицькій владі гальмування розвитку української літератури. Очевидно, В. Затонський забув про те, що сотні українських письменників і учених, перебуваючи на засланні, позбавлені всякої можливості збагачувати українську літературу. Досить згадати одного М. Грушевського, що примушений був писати свої останні праці російською мовою. ✓

Свій погляд на російську мову, як на «общепонятну» мову для всіх народів совітського союзу, В. Затонський енергійно проводить в освітній політиці сов. України. Він не тільки підсилює вивчення російської мови в українських школах в такій мірі, щоб учні могли читати твори російських письменників в оригіналі, але й поставив своїм завданням наблизити українську наукову термінологію й український правопис до російської термінології й правопису та взагалі виправити «націоналістичні перекручення», яких, мовляв, допустився його попередник М. Скрипник.

І все це робиться в ім'я «общепонятної» мови, як найкращого засобу для братньої єдності усіх народів совітського союзу.

Ст. Сірополю

ПОХОРОН БОРИСА ЛАЗАРЕВСЬКОГО

Похорон Бориса Лазаревського, що нагло помер у Парижі 24 вересня, влаштувала Редакція «Тризуба» 28 вересня с. р.

Поховано покійного було на кладовищі Thiais, куди тіло було перевезено безпосереднє з шпиталю Бусіко.

На 9 год. ранку до шпиталю зібралася Редакція «Тризуба» і численні друзі покійного, серед яких були тако-ж і представники російського літературного світу.

Супроподив тіло на кладовище і панахиду над могилою відправив прот. о. І. Бриндзан у супроводі хору під керуванням п. О. Чехівського.

Прекрасно проведена відправа і добрий спів хору лишили незабутнє вражіння од тієї сумної урочистости, Український похорон особливе вражіння справив на російських друзів Б. Лазаревського.

Над труною чуле прощальне слово виголосив о. І. Бриндзан,

що у багатьох із присутніх викликало сльози на очах і ридання. Після панахиди хор заспівав «Журавлі».

Могилу покійного письменника було цілком покрито вінками і квітами. Вінки було покладено : од брата покійного — Гліба Лазаревського за родину Лазаревських, В. Прокоповича, Редакції «Тризуба», С. Нечая. Крім того, увагу на себе звертала розкішна китиця білих квітів із білою стьождкою, на якій стояла одна літера R, та розкішна китиця червоних квітів од п. Хагеліна, директора Т-ва Нобель. Гарні китиці було покладено українськими вояками, родиною капітана Чорноморської флоти Романа Горленка, п. Сівеля, од служби готелю, в якому покійний жив, друзів по ресторану, де обідав, та багато інших.

Між численно зібраними представниками української колонії, на кладовищі розпізнати можна було родину капітана Р. Горленка та російських приятелів покійного: письменника І. Сургучова, дружину Куприна — п. Л. Купринову, поета М. Струве, письменника В. Унковського. Крім того, при виносі тіла у шпиталі були присутніми — письменник Б. Зайцев та журналісти — Л. Львов, В. Зеелер. З французьких друзів останню пошану віддав покійному п. Сівель. Був присутнім тако-ж представник Т-ва Нобель п. Бо.

Скромно, в чорних сукнях і всі в сльозах стояли далі од могили — героїня одного з оповідань Б. Лазаревського, «Lisette», та її подруга, що тако-ж зложили квіти.

* * *

В неділю, 4 жовтня с. р., в Українській Православній Церкві в Парижі, після служби Божої, за спокій душі Бориса Лазаревського відправлено було п.-о. прот. І. Бриндзаном панахиду. Співав церковний хор під орудою п. А. Чехівського.

На панахиді присутню була Редакція «Тризуба» й багато українських друзів покійного.

Були, крім того, присутні — пані Галина Горленкова-Чернова і М. Струве, п. Сівель, М. Руднев, М. Шальнев.

З ЖИТТЯ Й ПОЛІТИКИ

— Рекламування червоної армії. — Зріст її впливів і значіння. Перспективи з цим зв'язані. — Червона армія й війна.

Питання, яке не може не цікавити в теперішній момент кожного обсерватора совітських відносин, це є питання про те, як відбився московський процес на урядовому курсі, який він мав вплив на напрям дальшої совітської політики. Але, коли ми звертаємося для вияснення цієї справи до совітської преси, мусимо з жалем констатувати, що для з'ясування теперішньої внутрішньої ситуації в совітській державі совітські газети дають надто обмежений матеріал. Минаємо те, що бракує цілком після

зінов'євської справи яких би то не було офіційних енуціяції чи актів влади принципового значіння, які б могли з'ясувати її теперішні наміри. Але самий зміст і тон совітської преси в останньому місяці зазнав виразних змін; свідчить він про значне посилення внутрішньої цензури. Всі скільки будь дражливі й небезпечні теми старанно обминаються; переходять, очевидно, старанну цензуру всі повідомлення з місць; шпальти совітських газет переповнено повторенням відомих кожному совітському читачеві загальників, цитатами слів Сталіна та дифірамами по його адресі. При цих умовах на підставі совітської преси зробити висновок про напрямні лінії сучасного совітського курсу дуже тяжко. Доводиться оперувати матеріалом дуже обмеженим, який відбиває совітську дійсність лише частково й неповно.

* * *

Дуже багато місця уділяла й уділяє тепер совітська преса справам червоної армії і тим військовим маневрам, які відбувалися в різних районах совітського союзу, зокрема на Україні. Старанно переводиться рекламування керуючих чинників червоної армії, в першу чергу рекламування «залізного наркома» Ворошилова. Підкреслюється тісна зв'язаність армії з населенням. Як ір в своїй розмові з представниками преси після маневрів на Україні зазначає: «підчас маршу частин і на самих вправах військо було оточено найбільшою любов'ю й турботами населення. Велика народня любов до своєї армії і до її босвого вождя т. Ворошилова ще більше підносили босвий дух наших бойців» («Правда» ч. 258 з 18. IX). Ворошилову після маневрів у Києві було влаштовано надзвичайно урочисту зустріч. При цілій вправності совітських чинників до інсценізацій подібних антреприз, зустріч Ворошилова виходила по-за межі тих урочистостей, які влаштовують для совітських нотаблів. Улиці, по яким їхав «залізний нарком» були встелені квітами. Для зустрічі заангажовано було дітей, які кинулися обіймати Ворошилова, колхозників, які підносили йому хліб-сіль, «плоди своєї большевицької праці», український хор, який співав кантату, спеціально уложену на честь Ворошилова. Згадуємо лише про ті деталі кийських урочистостей, які виходять по-за звичайні межі програму большевицьких прийнять.

Червона армія існує не перший рік і влаштовує маневри не перший раз. Ворошилов стоїть на чолі червоної армії вже давно. Але такої реклами червоної армії давніше не робилося і таких зустрічей Ворошилову перед тим не влаштовувалося. Думаємо, що ціла ця інсценізація не може пояснюватися лише напруженістю сучасного міжнародного становища. Свідчить все це про зріст значіння червоної армії, як політичного чинника, про зріст її впливів у житті совітської держави. Є це з'явищем цілком немилучим і природнім при тих обставинах, в яких перебуває совітська держава. Армія є єдиною, як що не рахувати апарату ППУ, організованою силою, на яку опирається совітська влада. Партія, яка становила давніше силу, що на ній базувалася совітська влада, в результаті заходів Сталіна перетворилася в мертве тіло. Серед селянства й робітництва існують поважні ферменти. При цих обставинах впливи армії, єдиної більшої організованої сили в совітській державі, мусять природне зрости. Мабуть ми не помилимося, коли висловимо припущення, що в дальшому розвитку подій в совітах, велику роллю відіграють взаємовідносини між кремлівською верхівкою й керуючими чинниками червоної армії.

В російській емігрантській пресі ці припущення про зріст впливів червоної армії висловлювалися вже від довшого часу. На зріст політичних впливів червоної армії російські емігрантські чинники покладають великі надії. Наше становище в цій справі є цілком відмінним. Не прив'язуємо і не можемо ми прив'язувати жадних надій в зв'язку зі зростом впливів червоної генералітету. Червона армія є найцентралізованіша установа в СССР, яка має своїм завданням асимілювати й виховувати в російському дусі той ріжнонаціональний людський матеріал, який вступає до неї

з різних частин союзу. Червоноармійським чинникам національні аспірації окремих національностей союзу, зокрема українські національні аспірації, є річчю цілком ворожою і чужою. Плани, які колись висовувалися українськими комуністичними колами і на які свого часу погоджувався московський большевицький центр, про створення національних частин в червоній армії, в життя переведені не були. В результаті цього курс сучасних червоноармійських чинників в національній справі нічим не ріжнися би од сучасного національного курсу совітів.

Але думаємо ми разом з тим, що загалом зв'язувати які-небудь надії на майбутнє з таким чинником, як сучасна червона армія, є річчю дуже необережною. Через те ми дуже сумніваємося, щоб ті надії, що їх покладають на червону армію російські кола, реалізувалися колись на практиці. Не є й не може бути ізольованою червона армія від тих процесів, які мають місце в країні совітів. Коли в совітській державі серед усіх кол населення існує незадоволення, не може бути забезпеченою від цього ферменту тако-ж і червона армія. В ній існують елементи розкладу, які в майбутньому віщують їй ту саму долю, якої зазнала царська армія. Вона може відограти свою роль, як сила, що розкладає й руйнує сучасний режим, яка позбавлює його останніх ознак «соціалістичности», але не стане вона тою базою, що на її основі може бути зорганізовано новий лад в країні совітів.

* * *

Ворошилов виступив у Києві з промовою войовничого змісту. Він говорив про те, що ворогів у совітського союзу, зокрема у совітської України, дуже багато. Згадуючи, що в Києві перемінилося багато влад, він зазначив, що «трудящі Києва, робітники й робітничі, добре пам'ятають підлість цих скажених капіталістичних псів, які тут, у Києві, демонстрували своє нахабство, свою звирячість, свою тупість, свою дикість» («Правда», ч. 257 з 17. IX). Запевняючи, що СРСР є країною миру, він разом з тим категорично заявив, що большевики до війни готові і що, як що війна почнеться, будуть вони бити ворога на його території. Важко, розуміється, сказати, чи ці войовничі заяви Ворошилова є виявом дійсних військових настроїв совітських керуючих кол. Можливо, що всі вони лише данина часу, популярна під теперішню хвилю військова фразеологія. Але, коли б вони свідчили про дійсні наміри совітських кол використати червону армію для розпочаття війни в Європі чи Азії, то значило б це, що керуючі совітські чинники хочуть поставити червону армію перед дуже небезпечною й ризикованою спробою. Ця спроба могла б означати і для армії, і для того режиму, що вона його репрезентує, безславний кінець. Кінець, який стався б раніше, ніж скристалізувалися б і оформилися ті внутрішні сили, що перевели б свій присуд над існуючим режимом і його військовими силами. Бо не підлягає для нас сумніву, що того загального напруження національних сил, які потрібно для успіху війни, совіти не могли б дати.

В. С.

3 ПРЕСОВОГО ПОТАТНИКА

Іспанські події позначилися однією дуже видатною для іспанських націоналістів подією. Це взяття Толедо й визволення більше тисячі старшин, юнаків, жінок та дітей, що засіли у відомій історичній фортеці — Альказарі — і не здавалися на протязі 69 днів, оточені зо всіх боків. Геройське поведження обложе-

них в Альказарі є великим моральним успіхом для національної Іспанії та викликає подив цілого світу.

«Je suis Partout», (з 3. 10. 36 р.), пишучи про цю подію, висловлюється так:

«Облога тривала точно 69 днів, і підчас цих 69 днів марксистів зосереджували на Альказарі все те, що людське знання винайшло для смертоносного знищення. Не говорючи вже про повітряне бомбардування та безперестанний вогонь кулеметів, червоні випустили на стару фортецю 6.000 набоїв 75-міліметрових та 4.000 набоїв тяжких (155 міліметрових), з них де-які були з удушливими газами. Вони заклали і зірвали три міни по 3.000 кіло динаміту кожна. Вони поливали обложених з брандбойтів запаленою бензиною. Уже вони все випробували. Десять тисяч червоні міліції оточувало засуджених, десять тисяч анархо-комуністів, таких жадібних нищити, вбивати, кінчати тих, що агонізують. А за тими стінами, що вже були в руїнах, виключивши жінок та дітей, оборонців було не більше, як 850, з яких 500 було поранено підчас облоги... Не взявши силою, «Frente Popular» не завагався вжити жахливих засобів: червоні загрозили полковникові Маскардо, начальникові залоги, що розстріляють власного його сина, як-що вони не здадуться. Полковник одмовив. Його дитину було замордовано...»

«І коли хоробрі вояки ген. Франка увійшли до Толедо, то в Альказарі вже давно остання крапля хлороформу видохлася. Там робили ампутації без анестезії, при світлі імпровізованих свічок, зроблених з конячого сала... І двоє немовлят народилося у цьому пеклі. З 850 чоловік — більш-менш босздатних було лише 350, але вони тримали чоло проти цілої армії. Лише майже всіх коней поїли. Лишилося тільки п'ять. Визволення було близько. Був найвищий час».

Витривалість альказарських оборонців увійде в історію Іспанії, як визначна подія, що стане легендою, символом героїчності, зразком мужності й витривалості. Як визначна подія — перемога національного чуття над руїнницьким комунізмом.

Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі

й читальня при ній (41, rue de la Tour d'Auvergne, P a r i s 9)

відкрита в середу й четвер — 6-9 г., суботу — 4-8 і в неділю — 2-6.

При Бібліотеці Музей С. Петлюри

В читальні 90 органів преси — журналів, газет, бюлетенів з різних країн, де живуть українці.

Книжки видаються додому. За читання 5 фр. у місяць (за одну книгу) і 25 фр. безпеки.

Коштом читача висилаються книги тако-ж і на провінцію.

ХРОНІКА

З життя укр. еміграції

У Франції

З життя Укр. Бібліотеки імені С. Петлюри в Парижі

За місяць вересень с.р. Бібліотека дістала пожертви книгами від 1) Редакції «Тризуба» — 8 кн., 2) письменника С. Калинця з Бразилії — 2 кн., в тому книжечка про Шевченка з перекладом його творів на іспанську мову, 3) п. Вонархи — 2 світлин, 4) В-ва «Торбан» — 2 світлин наших композиторів, 5) М. Шумицького — 4 банкноти укр. грошей та дві листівки-фотографії старої мапи України, 6) пані Г. Кузьменкової — 3 кн.

За той-же час одержано пожертв од: 1) Філії в Омекурі Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції — 77 фр.

Всім жертводавцям та прихильникам Рада Б-ки складас свою щирю подяку.

Од початку року всіх пожертв поступило 10.136,55 фр.

Рада Б-ки просить всіх, у кого є збірки на Б-ку, надіслати їх протягом ближчих тижнів.

— Поіменний список ч. 31 осіб, що зложили датки на Бібліотеку.

На підписний лист ч. 688 Української Громади в Пловдиві (Болгарія) датки зложили: п. п. М. Литус — 20 лев болг., Ів. Гергель — 20 лев, О. Пикаль — 15 лев, Товстосоменко — 5 лев, К. Лойко — 10 лев, М. Христинч — 20 лев, І. Загорей — 10 лев, Д. Петрюк — 10 лев, М. Дудка — 20 лев, і Г. Горяннів — 10 лев.

На підписний лист ч. 687 пані Фросі Кириленкової, голови Комітету Рятунку України в Русе

(Болгарія), датки зложили: п. п. Ів. Сп. Косуканів — 50 лев, підпис нечиткий — 10 лев, Ст. Іл. Янкова — 10 лев, Н. Море — 10 лев, підпис нечиткий — 30 лев, підпис нечиткий — 15 лев, К. Стоп — 30 лев, Й. Мусієнко — 30 лев, Крядрев — 20 лев, С. Ломенко — 20 лев, Ф. Кириленко — 30 лев, О. Гавриленко — 20 лев, М. Мищенко — 10 лев, Малахов — 10 лев і Українське Культурно-Благодійне Т-во — 75 лев.

На підписний лист ч. 686 п. Антона Тимефійка, скарбника Союзу Українських Організацій в Софії (Болгарія), датки зложили: п. п. Порошук — 30 лев, П. Скрипаль — 20 лев, Д. Майстренко — 50 лев, П. Крен — 5 лев, Пейзанів — 10 лев, Г. Рудик — 5 лев, підпис нечиткий — 10 лев, Л. Лопух — 10 лев, Вишицький — 20 лев, Г. Корницький — 20 лев, Мериш — 10 лев, А. Кострицький — 5 лев, Путний — 5 лев, і М. Меликовський — 50 лев.

На підписний лист ч. 727 Союзу Українських Організацій в Болгарії датки зложили: М. Малипівський — 50 лев, Г. Огієнко — 25 лев, Г. Міцик — 10 лев, В. Маричик — 10 лев, С. Чорний — 5 лев, Д. Майстренко — 50 лев, М. Тарабан — 5 лев, Г. Зуб — 20 лев, і П. Тивиків — 30 лев.

Від представника Бібліотеки п. І. Липовецького (Варшава) датки на Бібліотеку, складені йому замість великоднівніх візитів і привітань такими особами: п. п. М. і І. Липовецькі — 3 зол. п., ген. В. Куц — 5 зол., полк. М. Садовський — 1 зол., інж. Ю. Мельник — 5 зол., А. і М. Палієнкі — 3 зол., інж. Є. Плющ — 5 зол., П. Самутин — 1 зол., Т. Синельник — 1 зол., підп. О. Квітка — 3 зол., В. Татарський — 2 зол., ген. В. Сальський — 5 зол., ген. П. Шандрук — 5 зол., Є. Че-

пурний — 1 зол., О. і М. Рибачуки — 5 зол., сотн. П. Денисенко — 1 зол., М. Тименко — 1 зол., і А. Л. — 5 зол.

На підписний лист Білостоцької української колонії (Польща), через представника Бібліотеки п. І. Липовецького, замість великодніх візитів і привітань датки зложили: п. п. Пшонок — 1 зол., Я. Винник — 2 зол., інж. С. Момот — 3 зол., Юрко Богдан — 1 зол., Ів. Дювалик — 0,50 зол., О. Міллер — 0,50 зол., М. Перець — 0,50 зол., О. Голик — 0,50 зол., В. Сухоставський — 1 зол., С. Мороз — 0,50 зол., П. Фалютинський — 1 зол., і А. Габелюк — 0,50 зол.

На підписний лист ч. 11 відділу в Лодзі Українського Центрального Комітету в Польщі, через представника Бібліотеки п. І. Липовецького, замість великодніх візитів і привітань датки зложили: п. п. Михайло Сухотин — 1 зол., Шандрук-Шандрушкевич — 2 зол., Василь Кривошия — 1 зол., Петрикевич Адам — 1 зол., Петро Кунець — 0,50 зол., Іван Нагнибіда — 1 зол., Павло Лазаренко — 0,50 зол., Володимир Немоловський — 0,50 зол., Олена Мельник — 1 зол., Петро Сологуб — 2 зол., Вл. Петчке — 1 зол., Василь Радченко — 1 зол., і Антін Зарицький — 0,50 зол.

На підписні листи ч. ч. 830 і 788, підчас жалібної академії по С. Петлюрі 24 травня 1936 року в Парижі датки зложили: п. п. Плевако — 50 фр., Ол. Чехівський — 10 фр., Даниленко — 10 фр., Поліщук — 5 фр., Дрижд — 10 фр., Мельник — 5 фр., Горолюк — 50 фр., Титлюк — 5 фр., Базилюк — 5 фр., Качура — 20 фр., Буц — 10 фр., Гаврилко — 10 фр., Щербак — 10 фр., Палацюк — 3 фр., Недайкаша — 10 фр., Козиренко — 5 фр., Вакула — 5 фр., і Троян — 5 фр.

У Польщі

— 3 життя Відділу УЦК в Перемишлі. 15 травня с. р. відбулися звичайні загальні збори відділу УЦК в

Перемишлі. Перемишльський відділ належить до тих, які щороку збільшуються, втягаючи до своїх рядів тих, що приходять до Перемишля шукати праці з інших відділів, а тако-ж тих, що з тих чи інших причин до організації не належали.

Діяльність цього відділу взагалі, а управи його зокрема, як показує справоздання за рік 1935, була жива й корисна.

Найбликавішим в діяльності Управи відділу є закуплення під Перемишлем кавалку землі і будова захоронки днів дітей. На ту ціль до І. IV. 1936 р. зібрано 17.100 зол., а склали ці жертви наступні групи нашого громадянства. Українська політична еміграція: в Польщі — 8.600 зол., в Румунії — 75 зол., у Франції — 85 зол., в Чехії — 60 зол., у Фінляндії — 5 зол.; українське громадянство в Галичині — 4.500 зол.; 3.240 зол. позички в Офісі Нансена, кількі дрібних грошових зобов'язань.

Багато зроблено, але щоб закінчити все, як слід, потрібно ще біля чотирьох тисяч золотих.

Другим, не менш вірадіним явищем в житті Перемишльського відділу є засновання при відділі допомогової каси — «Братня поміч», щоб у цей спосіб в тяжких хвиликах міг би емігрант користати не з ласки жєбранини, а із своїх ошадностей», як зазначено в протоколі.

Акція допомоги емігрантам-українцям, а особливо дітям емігрантів, тако-ж провадилася відділом досить енергійно. Відділ має одного хлопця, круглого сироту, оплачуючи за нього утримання в бурсі, як рівно-ж оплачує видатки незаможних учнів емігрантів. В міру своїх засобів відділ закуповує на зиму теплі речі для найбільш бідних дітей емігрантів. Старанням Управи відділу звільнено найбільш бідних учнів від оплати шкільної такси. Четверо дітей приділено на літні вакації, як рівно-ж уділювано допомоги на дітей з найбільш бідних родин. Приміщено двох хворих до загального шпиталю, а тако-ж виклопотано одному емігрантові

дозвіл замешкання на терені Львівського воєвідства.

В кінці зборів було ухвалено наступні дві резолюції:

I. «З огляду на шкідливу роботу різних непокликаних чинників, що провадять свою розкладову роботу серед української політичної еміграції, загальні збори ухвалили одностайно наступну резолюцію: «Ми, українська політична еміграція, згуртована в Перемишльському відділі Т-ва «Український Центральний Комітет у Польщі», бачимо наглядно, як одвічний наш ворог Москва, розпочала поновний похід на українську політичну еміграцію, уживаючи і застосовуючи цілком нові способи й тактику: втискуючись в найменшу щілину нашого організаційного життя, агенти Москви використовують різних крикунів і амбітників, які ніби во ім'я нації допомагають ворогові провадити свою розкладову роботу. В ім'я збереження української політичної еміграції, як борців і носіїв української державної ідеї, ми притиснемо ганебну роботу «Українського Ветерана» та «Немесіди» та вважаємо їх працю шкідливою своїми огруйними випарами, що розкладають єдність української політичної еміграції, заявляємо свою вірність державному центрові УНР та закликаємо інші відділи, щоб напередодні 12-ої години були чуйні і відпорні на руйнівну роботу різних джепророків».

II. «Ми, українська політична еміграція, згуртована в Перемишльському відділі Т-ва «Український Центральний Комітет у Польщі», запізнавшись докладно на загальних зборах 15 квітня 1936 р. із справою будови в Перемишлі дому захоронки імені Симона Петлюри, ухвалили: 1) голові Управи — Петрові Шкуратові, як головному ініціаторові і невтомному труженникові і збірці матеріяльних засобів на будову дому захоронки, висловити від щирого серця наше «сасиб.» за його відданість громадському обов'язкові і безкорисний труд по будові дому захоронки та за

доведення тієї будови до теперішнього стану, цього благодійного осередку, де діти-сироти борів за ідею української державности, що життя своє склали на чужині, знайдуть притулок і відповідну опіку. Загальні збори висловлюють при цьому віру, що розпочата будова буде з такою-ж самою посвятою, енергією й упертістю П. Шкурата доведена до кінця і в стінах захоронки діти-сироти знайдуть притулок ще в біжучому році. 2) Загальні збори рівночасно широко дякують всім тим громадянам, інституціям, емігрантам і товариствам, що дотепер відгукнулися на заклик і допомогли своїми посильними жертвами, як рівно-ж вірять, що жертви ті не припиняться і що знайдуться ще громадяне, які своїми жертвами допоможуть П. Шкуратові закінчити розпочату будову».

С. Б.

Некролог

— Яків Нестеренко помер 25-го вересня с. р. о 13 год. 30 хв. у шпиталі Брусє в Парижі після тяжкої недуги (туберкульоз).

Покійний народився в Полтаві 18-го березня 1899 року. На еміграції, в 1921 році, вписався до Загребського університету, де студіював медицину один рік, потім переїхав до Брнєнського університету, в якому продовжував студіювання медицини. В 1924 році прибув до Франції, де працював робітником на фабриках. Матеріяльні засоби не дозволили йому продовжувати науки, а тяжка недуга передчасно одібрала мслоде життя.

Поховано його на кладовищі Тіє під Парижем. Хай буде пухкою йому французька земля!

Лист до Редакції

Ласкаво прохаємо Хвальну Редакцію не відмовити помістити на сторінках «Тризуба» наступне:

14-го серпня с. р. комісія в складі голови Ліонської Громади

п. Гусака, члена ревізійної комісії Ліонської Громади п. Галайди, секретаря колоніальної комісії м. Ліона в справі похорону покійного І. Горбатенка п. Кашука, в присутності генерального секретаря Союзу У. Е. О. у Франції п. Йосипишина, перевірила грошеву відчитність за час з 11-го серпня 1933 р. по 14-го серпня 1936 р., представлену п. Бойком, що займався справою похорону І. Горбатенка, і знайшла:

П р и б у т к и :

1) Залишилося готівкою після перевірки комісією, на 11 серпня 33 року	284.—
2) По підписн. листу од п. Ковальчука	90.—
3) Одержано п. Бойком од господаря, де працював пок. Горбатенко	150.—
4) Одержано п. Бойком через господаря од компанії забезпечення на похорон І. Горбатенка	200.—
5) По підписн. листу на судову справу	45.—
Разом	769.—

В и д а т к и :

1) Гонорар адвокатів .	100.—
2) Витрачено на огорожу могили	180.—
3) Поштові видатки, розсилка повідомлень на річницю смерті	10.50
4) Папір жалібний (оповіщення)	2.50
5) Роз'їзди	10.—

6) Оплата частини подорожі п.-отця для відправлення панахиди по покійному 9. IX. 1933 р.	50.—
7) Купівля фотографічного паперу для світлин пок.	20.—
8) Купівля плити та вправлення фотографії покійного на могилі	130.—
9) Покриття дефіциту від річниці	13.—
10) Догляд, квіти та утримання могили в доброму стані за 2½ роки	120.—
Разом	636.—

Залишилося готівкою на 14-го серпня 1936 р. — 133 фр., які поручено п. Бойкові переслати на Україну, батькові покійного І. Горбатенка.

Просимо прийняти, Пане Редакторе, щирі вислови правдивої до Вас пошани.

С т . К а щ у к (—), секретарь Колоніальної Комісії м. Ліона.

П . Г у с а к (—), голова Ліонської Громади.

Г а л а й д а (—), член ревізійної комісії Громади.

С. Хоменко, що перебуває зараз у Польщі (адреса: Тарнополь, Бродзка, для С. Хоменка), просить о. Григорія Онищенка в Бразилії (околиці Трудентополіса) подати свою адресу.

О д Р е д а к ц і ї

З огляду на перенесення Редакції на нове помешкання — 41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9 — наступне число «Тризуба» має вийти в неділю, 25 жовтня с. р.

Повне видання творів Тараса ШЕВЧЕНКА

Зв'язуючи свій намір з 75-літньою річницею смерті письменника, Український Науковий Інститут приступив до першого повного видання його творів та першої серії дослідів над його життям і літературною діяльністю. Видання обіймає 16 томів такого змісту:

- T. I. Передмова од видавництва. Літературна біографія Т. Г. Шевченка. Автор біографії П. Зайцев.
- T. II. Поезії до року 1843.
- T. III. » 1843—1847 р. р.
- T. IV. » 1847—1857 »
- T. V. » 1857—1861 »
- T. VI. Назар Стодоля. Дрібніші твори.
Томи II—VI редагує П. Зайцев.
- T. VII. Повісті: Художник. — Наймишка. — Варнак.
- T. VIII. Повісті: Княгиня. — Музика. — Нещасний. — Капітанша.
- T. IX. Повісті: Близнята. — Прогулька.
- T. X. Журнал. Редагує Л. Білецький.
- T. XI. Листи. Редагує Л. Білецький.
- T. XII. Т. Шевченко, як маляр (з численними репродукціями малюнків). Автор розвідки Д. Антонович.
- T. XIII Т. Шевченко в його польських взаєминах. П. Зайцев.
- T. XIV Т. Шевченко в чужих мовах. Переклади Шевченка на мову польську. Редагує Б. Лепкий.
- T. XV Т. Шевченко в чужих мовах. Переклади Шевченка на інші мови. Редагує Р. Смаль-Стоцький.
- T. XVI Бібліографія творів Т. Шевченка та праць про нього. В. Дорошенко.

Крім того, друкуються, як окремий — XXV-й — том Праць Українського Наукового Інституту, збірка монографічних розправ академіка С. Смаль-Стоцького, присвячених дослідженню творчости Шевченка (Т. Шевченко. Інтерпретації).

Творчість поета знайде всебічне освітлення в спеціально написаних для видання розвідках, а тако-ж коментаріях та примітках до тексту різних авторів.

До співпраці запрошені, крім означених угорі, такі особи: І. Балеї, † В. Віднов, О. Бочковський, І. Брик, Є. Вировий, Є. Гловінський, Д. Дорошенко, І. Дубицький, Ф. Колесса, А. Кріжанівський, М. Кордуба, С. Людкевич, Є. Маланюк, М. Рудницький, В. Сапіцький, В. Садовський, В. Сімович, М. Славінський, С. Смаль-Стоцький, Д. Чижевський, Л. Чикаленко.

Передплата надсилається згори на ціле видання або на кожний том. Передплата на окремі, вибрані з цілого видання, томи не приймається. Замовлення без внесення передплатної суми уважатимуться за неважні.

Український Науковий Інститут звертається до всіх земляків та приятелів українського народу з гарячим закликом своєю участю в передплаті на перше повне видання творів генія українського слова допомогти успішному виконанню завдання, що має задовольнити одну з істотніших потреб української нації.

Директор Інституту **О. Лотоцький**

Секретарь **Р. Смаль-Стоцький**

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

в листопадові роковини !

Перший Листопад!

Один з радісних днів, що засвідчили невміручість великого Українського Народу! Свято, котре само собою каже призадуматися над тим, що нам дав пам'ятний листопад 1918 року, що могла здобути нація, а що втратила.

Не сміємо при тій нагоді забути тих втрат, які для Нації понесли наші борці, не сміємо забути тих, що для найвищого добра Нації терплять ще нині і терпітимуть ціле життя.

НЕ СМІЄМО ЗАБУТИ НАШИХ ІНВАЛІДІВ!

За всяку ціну мусимо втишити терпіння близн та ран українських інвалідів. Дві тисячі інвалідів лишила нам війна з 1918-1920 р. р. і віддала їх в опіку Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові. На їхнє дуже скромне забезпечення, опротезування та лікування треба по-над 100.000 з о л о т и х р і ч н о.

Таку суму складе українське громадянство до тепер кожного майже року.

До зложення тих фондів причинюється постійно українська еміграція.

Пригадуємо наші потреби і цьогорічного листопаду та віримо, що не забудете про українських інвалідів.

Листопад місяць українських інвалідів!

В тому місяці жертвуйте всі на допомогу інвалідам!

Дохід з листопадових свят жертвуйте на інвалідів!

Нехай надія на вас не заведе очікувань інвалідів!

Українське Товариство Допомоги Інвалідам

Ukrainian Invalids' Help Association

Л ь в і в , Потоцького 48.

Український Технично-Господарський Інститут (УТГІ)

Позаочного Навчання при УГА в Чехословацькій Республіці

Продовжується запис на Економічно-Кооперативний відділ та на курси: бухгалтерські, українознавства, пасічництва, оброблення шкіри, практичної фотографії, практичної радіотехніки, практичного миловарства.

Приймається запис на курси садівництва, технічного оброблення садовини та городини і на курси сільсько-господарського рахівництва простого.

Звертатись на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, P o d é b r a d y , Zamek. Tchecoslovaquie.

На відповідь додавати інтернаціональний поштовий значок.

Уважайте при кореспонденції на нову адресу «Тризуба» :

41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9.

Т р и з у б

тижневик політики, культури, громадського життя та мистецтва, заснований р. 1925 Симоном Петлюрою, виходить в 1936 році по-старому і за участі тих самих співробітників

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА 1936 РІК

У Франції на рік — 60 фр., на півроку — 30 фр., на три місяці — 15 фр., на один місяць — 6 фр.

	1 рік.	1/2 року	3 місяці	1 місяць	окр.число
ЧЕХІЯ	80 к. ч.	40 к. ч.	20 к. ч.	10 к. ч.	3 к. ч.
ПОЛЬША	18 зл.	10 зл.	5 зл.	2 зл.	0,60 зл.
РУМУНІЯ	500 леїв	300 л.	150 л.	50 л.	20 л.
НІМЕЧЧИНА	12 мар.	6 м.	3 м.	2 м.	0,50 м.
СПОЛ. ШТАТИ П.А.	3 дол.	1,5 д.	1 д.	0,40 д.	0,10 д.
КАНАДА	3 дол.	1,5 д.	1 д.	0,40 д.	0,10 д.
БЕЛЬГІЯ	20 бельг.	10 б.	6 б.	2 б.	0,60 б.
БОЛГАРІЯ.....	200 лев	100 лев	50 лев	18 лев	5 лев

У Парижі набувати в книгарні В. Поволоцького, 13 rue Bonaparte, Paris V

У В А Г А

ВЖЕ НАДІЙШЛИ І ПОСТУПИЛИ ДО ПРОДАЖУ
українські календарі
на 1937-й рік.

	франків
«Український Інвалід»	6.50
«Батьківщина»	6.50
«Золотий Колос»	6.50

Незабаром надійдуть і інші.

Кого цікавлять книжки, ноти, співаники, листівки, гравюри, пишть по цінники. Для організацій відповідний опуст.

Гроші і замовлення адресуйте:

Bibliothèque Ukrainienne, pour A. Sopilnyk (poste restante).

Montargis (Loiret).

Редакція і адміністрація: 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9

Для переказів у Франції: «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris

Редагує--Комітет.

Адміністратор: Іл. Косенко

Le Gérant: M-me Perdrizet.